

Το νερό δεν είναι ιδιοκτησία κανενός

***Ανάγκη για από κοινού αντιμετώπιση των προβλημάτων και για συνεργασία των δήμων σε έργα ταμίευσης νερού * Παρεμβάσεις Κ. Αγοραστού και Ντ. Διαμάντου**

Η ιδέα από κοινού αντιμετώπισης των προβλημάτων ώστε να ξεπεραστούν οι «ιδιοκτησιακές» αντιλήψεις στα νερά, αναδείχθηκε κατά την χθεσινή ημερίδα με θέμα «Ο τομέας της ύδρευσης στις θεσσαλικές πόλεις και οικισμούς - Προβλήματα και προοπτικές», που διοργάνωσε στη Λάρισα το Τμήμα Κεντρ. και Δυτ. Θεσσαλίας του ΤΕΕ, υπό την αιγίδα της Περιφέρειας Θεσσαλίας.

Ως σοβαρή εκκρεμότητα χαρακτηρίστηκε η μη υιοθέτηση «πρακτικών επίλυσης του προβλήματος εξεύρεσης των υδάτινων πόρων με τοπικής κλίμακας δράσεις. Και το γεγονός ότι δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη η λογική της επιστήμης αλλά και του νόμου, όπου ρητά καθορίζεται πως το νερό δεν εμπίπτει σε διοικητικά όρια, αλλά είναι αγαθό που ανήκει σε όλους και με κοινή ευθύνη, κράτους και πολιτών.

Στα βασικά προβλήματα που σχετίζονται με το πόσιμο νερό στη Θεσσαλία εντοπίστηκαν στη μη επάρκεια των υδατικών πόρων, σε ποιοτικά ζητήματα λόγω χημικής επιβάρυνσης των υπόγειων υδροφορέων, σε υπεραντλήσεις των υπογείων νερών που οδηγούν σε μείωση και των μόνιμων υπόγειων αποθεμάτων. Χαρακτηριστικά αναφέρθηκε ότι το 1/3 των υπόγειων υδατικών συστημάτων της Θεσσαλίας (10 εκ των 32) αντιμετωπίζουν πρόβλημα.

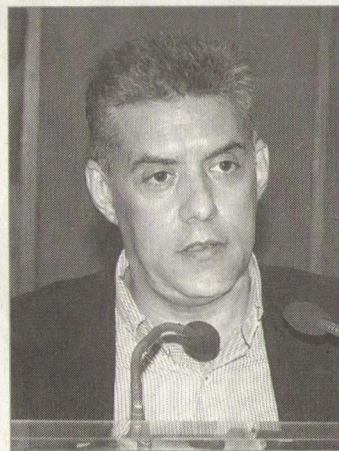
Στις προτάσεις που διατυπώθηκαν από τη Δομή Υδάτων, που λειτουργεί μόνιμα στο ΤΕΕ, ιδιαίτερα αναδεικνύεται ο ρόλος των έργων ταμίευσης των επιφανειακών υδάτων, έργων πολλαπλού σκοπού. Ειδική αναφορά έγινε στα έργα που μπορούν να γίνουν στο Παλαιόκαστρο, το Παλαιομονάστηρο και το Αγιονέρι Ελασσόνας καθώς και στο Παλαιοδεσλί Φαρσάλων, ενώ εντοπίστηκε πως παραμένει σαν σοβαρό πρόβλημα προς το παρόν η έλλειψη συνεργασίας και η απουσία λογικής συμπράξεων ανάμεσα στους ΟΤΑ για μεγαλύτερα έργα, ταμιευτήρες και φράγματα όπως τα προαναφερθέντα που θα έδιναν γενικότερες, υπερτοπικές λύσεις στο θέμα της ύδρευσης.

Ο κ. ΔΙΑΜΑΝΤΟΣ

Στον εναρκτήριο χαιρετισμό του, ο πρόεδρος του ΤΕΕ Κων. Διαμάντος, αναφέρθηκε στο σταθερό ενδιαφέρον του ΤΕΕ επί δεκαετίες για το υδατικό πρόβλημα της Θεσσαλίας, εξήρε τη δράση της Δομής Υδάτων που έχει συγκροτήσει ο φορέας των μηχανικών με νέα κυρίως μέλη του, σημειώνοντας ότι αφορμή για την εκδήλωση αποτέλεσαν οι επικρατούσες, έντονα διαφοροποιημένες και συχνά προβληματικές, συνθήκες στον τομέα ύδρευσης των Δήμων της Θεσσαλίας. Στόχοι της εκδήλωσης, είπε ο Ντ. Διαμάντος, είναι:

- Η καταγραφή και εξέλιξη βασικών έργων ύδρευσης στη Θεσσαλία.

- Να καταγραφούν, σε επίπεδο λεκάνης, τα θέματα του πόσιμου νερού σήμερα (πηγές, έργα, δίκτυα, υγιεινότητα κ.ο.κ.).

- Να καλλιεργηθεί η ιδέα της ανάγκης από κοινού αντιμετώπισής τους και το ξεπέρασμα «ιδιοκτησιακών» αντιλήψεων στα νερά.

- Να υποδειχθούν οι κυριότερες τεχνικά υλοποιήσιμες δράσεις-έργα που θα αντιμετώπιζαν αποτελεσματικά το πρόβλημα ανά περιοχή

- Να διερευνηθεί το θεσμικό πλαίσιο υδρεύσεων και η «αντοχή» του στο χρόνο, να αναδειχθούν οι προοπτικές σε συνάρτηση και με την «απειλή» της ιδιωτικοποίησης.

- Να αναδειχθεί ο ρόλος των ΔΕΥΑ στις προκλήσεις του μέλλοντος.

Ο κ. ΑΓΟΡΑΣΤΟΣ

Την υπογραφή εντός των ημερών της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, προανήγγειλε στον χαιρετισμό του ο Κώστας Αγοραστός, επισημαίνοντας ότι έτσι προκρίνεται η μεταφορά νερού που είναι απαραίτητη για τον εμπλουτισμό του υδροφόρου ορίζοντα στη λεκάνη του Πηνειού. Η υπογραφή της ΜΠΕ μαζί με τις δύο μελέτες που εκπονούνται μετά την απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, επιτρέπουν την εξέλιξη των έργων του Αχελώου, εξήγησε ο περιφερειάρχης Θεσσαλίας.

Αναφερόμενος στην υδατική πολιτική της Περιφέρειας, ο κ. Αγοραστός υπογράμμισε την υπόθεση επανεκκίνησης του έργου της Κάρλας, το οποίο χαρακτήρισε ως το μεγαλύτερο περιβαλλοντικό έργο στα Βαλκάνια, τη σημαντική συνεισφορά του Φράγματος Γυρτώνης που εντάχθηκε και χρηματοδοτείται από ειδικό πρόγραμμα, ενώ επιγραμματικά

παρουσίασε σειρά παρεμβάσεων που έχουν ενταχθεί στο ΕΣΠΑ, όπως η αντικατάσταση παλαιών δικτύων ύδρευσης σε πολλές περιοχές της Θεσσαλίας, η κατασκευή 100 χιλιομέτρων υπόγειων αρδευτικών αγωγών που εξοικονομούν υδάτινους πόρους, αντιπλημμυρικά και άλλα συναφή έργα που ταυτόχρονα εμπλουτίζουν τους υπόγειους υδροφορείς, το μεγάλο έργο ύδρευσης της πόλης και τριάντα οικισμών της Καρδίτσας με συνολικό προϋπολογισμό 50 εκατομμυρίων ευρώ κ.ά.

* Ακολούθησαν οι εισηγήσεις:

-«Καταγραφή της κατάστασης του τομέα ύδρευσης στη Θεσσαλία - Στρατηγικές επίλυσης» (συλλογική παρουσίαση Δομής Υδάτων) **Γιάννης Θανάπουλος**, δρ. πολιτικός μηχανικός, συντονιστής, Ελένη Καλογιάννη, μηχανικός περιβάλλοντος και Ζωή Παπαβασιλείου, πολιτικός μηχανικός, μέλη της Δομής Υδάτων του ΤΕΕ.

- «Υδατικά συστήματα Θεσσαλίας-Υδρευση αστικών κέντρων-δυνατότητες, προοπτικές», **Αλέξανδρος Μπέλεσης**, γεωλόγος

- «Το νερό στην εποχή της κλιματικής αλλαγής», **Χριστίνα Θεοχάρη**, δρ. περιβαλλοντολόγος πολιτικός μηχανικός, συντονίστρια θεμάτων κλιματικής αλλαγής του ΤΕΕ.

- «Ολοκληρωμένη διαχείριση υδρευτικού νερού στο πλαίσιο των Σχεδίων Ασφαλείας Νερού», **Ανδρέας Ανδρεαδάκης**, καθηγητής Ε.Μ.Π.

Και η εκδήλωση έκλεισε με τοποθετήσεις θεσμικών εκπροσώπων τοπικών φορέων, παρεμβάσεις και συζήτηση.

ΔΟΜΗ ΥΔΑΤΩΝ

Στην εισήγηση της Δομής Υδάτων του ΤΕΕ καταγράφεται ότι στο Υδατικό Διαμέρισμα Θεσσαλίας, η ύδρευση γίνεται κυρίως από υπόγεια υδατικά συστήματα με εξαίρεση τα επιφανειακά νερά της λίμνης Σμοκόβου (ύδρευση Δ. Σοφάδων) και της λίμνης Πλαστήρα (ύδρευση Δήμων Καρδίτσας - Σοφάδων - Παλαμά). Τα βασικά προβλήματα που αφορούν στο πόσιμο νερό στη Θεσσαλία εντοπίζονται στην επάρκεια των υδατικών πόρων, σε ποιοτικά προβλήματα λόγω χημικής επιβάρυνσης των υπόγειων υδροφορέων, σε ποιοτική περιστασιακή επιβάρυνση υπόγειων υδροφορέων λόγω ρύπανσης καθώς και σε τεχνικά, οργανωτικά και οικονομικά προβλήματα.

Ιδιαίτερα αναδεικνύεται ο ρόλος των έργων ταμίευσης των επιφανειακών υδάτων, έργων πολλαπλού σκοπού, που με αποτελεσματικό τρόπο μπορούν να αποθηκεύσουν τις χειμερινές, πλεονάζουσες απορροές προστασία και αντιπλημμυρική προστασία ταυτόχρονα με τη διασφάλιση των ποσοτήτων ύδατος που είναι απαραίτητες για την ύδρευση αλλά και άρδευση.

Θετική εμπειρία από μακροχρόνια λειτουργούντα έργα, πλέον των 50 ετών υπάρχει και στην περιοχή Θεσσαλίας με το φράγμα Ταυρωπού στην

πολλαπλή χρησιμότητα του οποίου προστίθεται και η ύδρευση της Καρδίτσας, ενώ προοπτικές τροφοδοσίας με νερό ύδρευσης έχουν και άλλες περιοχές από το φράγμα Σμοκόβου.

Αποδοτικές και οικονομικά βιώσιμες θέσεις νέων έργων ταμίευσης έχουν διερευνηθεί και περιλαμβάνουν έργα στην περιοχή Ελασσόνας (Παλαιόκαστρο, Παλαιομονάστηρο κλπ) ενώ νέες προοπτικές χρηματοδότησης έργων πολλαπλού σκοπού θα μπορούσαν να υπάρξουν με συμμετοχή ιδιωτικών κεφαλαίων. Παράδειγμα η αποπεράτωση του Αγιονερίου στην ίδια περιοχή θα μπορούσε να αποσβεσθεί σε σύντομο διάστημα, μικρότερο των 5 ετών, με διάθεση του ύδατος σε ύδρευση και παραγωγή ενέργειας.

Σημαντική θέση στις προτάσεις νέων έργων έχει το φράγμα Παλαιοδεσλί στον Ενιπέα, με δυνατότητα ταμίευσης έως 70 εκατ. κυβικών μέτρων τον χρόνο, και πολλαπλή χρησιμότητα, ύδρευση Φαρσάλων, Αλμυρού, άρδευση, αντιπλημμυρική προστασία, παραγωγή ενέργειας κλπ. Η έλλειψη πόρων λόγω κρίσης δυστυχώς συμβάλλει στη στασιμότητα αυτής της παθολογίας. Νέες πηγές χρηματοδότησης θα μπορούσαν να αναζητηθούν επικουρικά για τα νέα έργα ταμίευσης.

*Παρόντες στην ημερίδα ήταν μεταξύ άλλων ο δήμαρχος Αλμυρού Βαγγέλης Χατζηκυριάκος, ο επικεφαλής της Ενωτικής Πρωτοβουλίας Λάρισας Απ. Καλογιάννης, υπηρεσιακοί παράγοντες της ΔΕΥΑΛ και της ΕΔΕΥΑ, εκπρόσωποι φορέων και μηχανικοί.